

Weryfikacja wystąpienia okoliczności i podstaw do zakazu udostępnienia funduszy, środków finansowych lub zasobów gospodarczych oraz udzielenia wsparcia w związku z agresją Rosji wobec Ukrainy w projektach PO WER

I. Cel weryfikacji:

Weryfikacja ma na celu ustalenie, czy środki Unii Europejskiej nie są przekazywane podmiotom, które podlegają wykluczeniu z możliwości ich otrzymania na podstawie prawodawstwa unijnego i krajowego wprowadzającego sankcje wobec podmiotów i osób, które w bezpośredni lub pośredni sposób wspierają działania wojenne Federacji Rosyjskiej lub są za nie odpowiedzialne.

Weryfikacja dokonywana jest wg stanu na dzień zawarcia umowy o dofinansowanie, a w przypadku wykonawców (w tym podmiotów traktowanych jak wykonawcy), na dzień zawarcia z nimi umowy.

II. Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Rady (UE) nr 269/2014 z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz. U. UE L 78 z 17.3.2014, str. 6, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 765/2006 z dnia 18 maja 2006 r. dotyczące środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. U. UE L 134 z 20.5.2006, str. 1, z późn. zm.),
- Rozporządzenie (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz. U. UE L 229 z 31.07.2014, str. 1. z późn. zm.),
- ~~Komunikat Komisji Europejskiej pn. Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. U. UE C 131 z 24.3.2022 str. 1),~~
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. poz. 835), która weszła w życie 16 kwietnia 2022 r., zwana dalej: „ustawą”.

III. Kogo dotyczą sankcje

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ww. ustawy, środki sankcyjne będą dotyczyły w szczególności osób i podmiotów dysponujących środkami finansowymi, funduszami oraz zasobami gospodarczymi w rozumieniu rozporządzenia 765/2006 lub rozporządzenia 269/2014, bezpośrednio lub pośrednio wspierających:

- agresję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę rozpoczętą w dniu 24 lutego 2022 r. lub
- poważne naruszenia praw człowieka lub represje wobec społeczeństwa obywatelskiego i opozycji demokratycznej lub których działalność stanowi inne poważne zagrożenie dla demokracji lub praworządności w Federacji Rosyjskiej lub na Białorusi – lub bezpośrednio związanych z takimi osobami lub podmiotami, w szczególności ze względu na powiązania o charakterze osobistym, organizacyjnym, gospodarczym lub finansowym, lub wobec których istnieje prawdopodobieństwo wykorzystania w tym celu dysponowanych przez nie takich środków finansowych, funduszy lub zasobów gospodarczych.

IV. Zakres sankcji

Zakres możliwych do zastosowania środków sankcyjnych został zawarty w art. 1 ustawy, zgodnie z którym stosuje się:

- środki ograniczające określone w przywołanych powyżej rozporządzeniu 765/2006 i rozporządzeniu 269/2014,
- wykluczenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Pzp),
- wpis do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, o którym mowa w art. 434 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

V. Zalecenia IZ PO WER

1. Obowiązki beneficjenta

Obowiązek weryfikacji podmiotu, z którym zawarto umowę w projekcie oraz podmiotów z nimi powiązanych pod kątem ich wykluczenia z możliwości otrzymania środków, spoczywa na beneficjencie projektu konkursowego i pozakonkursowego.

Najczęściej weryfikacji w zakresie objęcia sankcjami podlegały będą podmioty (wraz z podmiotami powiązаныmi), którym udzielone ma być w projekcie zamówienie, ponieważ jedną z sankcji wynikających z ustawy jest wykluczenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu prowadzonego na podstawie

ustawy Pzp. Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy, w przypadku wykonawcy lub uczestnika konkursu wykluczonego na podstawie ust. 1, zamawiający odrzuca wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub ofertę takiego wykonawcy lub uczestnika konkursu, nie zaprasza go do złożenia oferty wstępnej, oferty podlegającej negocjacom, oferty dodatkowej, oferty lub oferty ostatecznej, nie zaprasza go do negocjacji lub dialogu, a także nie prowadzi z takim wykonawcą negocjacji lub dialogu, odrzuca wniosek o dopuszczenie do udziału w konkursie, nie zaprasza do złożenia pracy konkursowej lub nie przeprowadza oceny pracy konkursowej, odpowiednio do trybu stosowanego do udzielenia zamówienia publicznego oraz etapu prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Sprawdzenie w zakresie objęcia sankcjami dotyczyć będzie też każdego innego niż wykonawca podmiotu uzyskującego wsparcie finansowe w projekcie (np. szkolenia/doradztwo dla firm) lub podmiotu, któremu przekazano w ramach umowy środki na realizację celów projektu (np. grantobiorca).

Z tego też względu każdy beneficjent przed:

- udzieleniem zamówienia (niezależnie, czy będzie to Pzp, zasada konkurencyjności, czy też rozeznanie rynku)
- zawarciem umowy z innym podmiotem uzyskującym wsparcie finansowe w projekcie lub podmiotem, któremu powierzono środki na realizację celów projektu.

jest zobligowany do ustalenia, czy strona umowy oraz podmioty z nią powiązane nie zostały objęci sankcjami, co powinno zostać odpowiednio udokumentowane.

2. Obowiązki IP

Dążąc do eliminacji ryzyka udzielenia dofinansowania podmiotom objętym sankcjami przy jednoczesnym zminimalizowaniu obciążeń administracyjnych związanych ze stosowaniem środków sankcyjnych, IZ PO WER rekomenduje wdrożenie następujących działań w obszarze kontraktacji i rozliczeń wydatków:

2.1. Zawieranie umów o dofinansowanie projektów:

Bezpośrednio przed zawarciem umowy o dofinansowanie IP powinna ustalić, czy względem wnioskodawcy i partnerów projektu (o ile dotyczy) oraz podmiotów z nimi powiązanych zastosowano środki sankcyjne, o których mowa w ustawie. Weryfikacja powinna zostać przeprowadzona w szczególności na podstawie:

- listy osób i podmiotów, względem których zastosowanie mają sankcje, prowadzonej w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- załącznika nr 1 do Rozporządzenia Rady (UE) nr 269/2014 oraz do Rozporządzenia Rady (WE) nr 765/2006,

- wywiadowni gospodarczych,
- KRS stanowiącego ogólnopolską bazę danych o podmiotach uczestniczących w obrocie gospodarczym,
- CEIDG zawierającą dane z ewidencji osób fizycznych, prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą jednoosobowo lub jako wspólnicy spółek cywilnych,
- CRBR zawierającego dane o beneficjentach rzeczywistych,
- wszelkich dodatkowych metod dostępnych dla IP do weryfikacji powiązania i statusu danego podmiotu.

W przypadku stwierdzenia, że wnioskodawca, partnerzy lub podmioty z nimi powiązane zostali objęci sankcjami, IP nie przystępuje do podpisania umowy o dofinansowanie. Wynik weryfikacji przeprowadzonej przez IP powinien zostać udokumentowany.

2.2. Weryfikacja wydatków wykazanych we wniosku o płatność oraz podczas kontroli na miejscu

IP sprawdzają, w trakcie weryfikacji wniosków o płatność oraz kontroli na miejscu, fakt wywiązywania się przez beneficjentów z obowiązków, o których mowa w punkcie 2.1.

Sprawdzeniu podlegają podmioty wytypowane do próby ustalonej na dotychczasowych zasadach na potrzeby kontroli na miejscu oraz pogłębionej weryfikacji wniosku o płatność. IP – w uzupełnieniu do dotychczasowych czynności – sprawdza, czy beneficjent dokonał weryfikacji i czy faktycznie nie zawarł umowy z podmiotem wykluczonym. Wynik weryfikacji IP jest dokumentowany w odpowiedniej liście sprawdzającej.